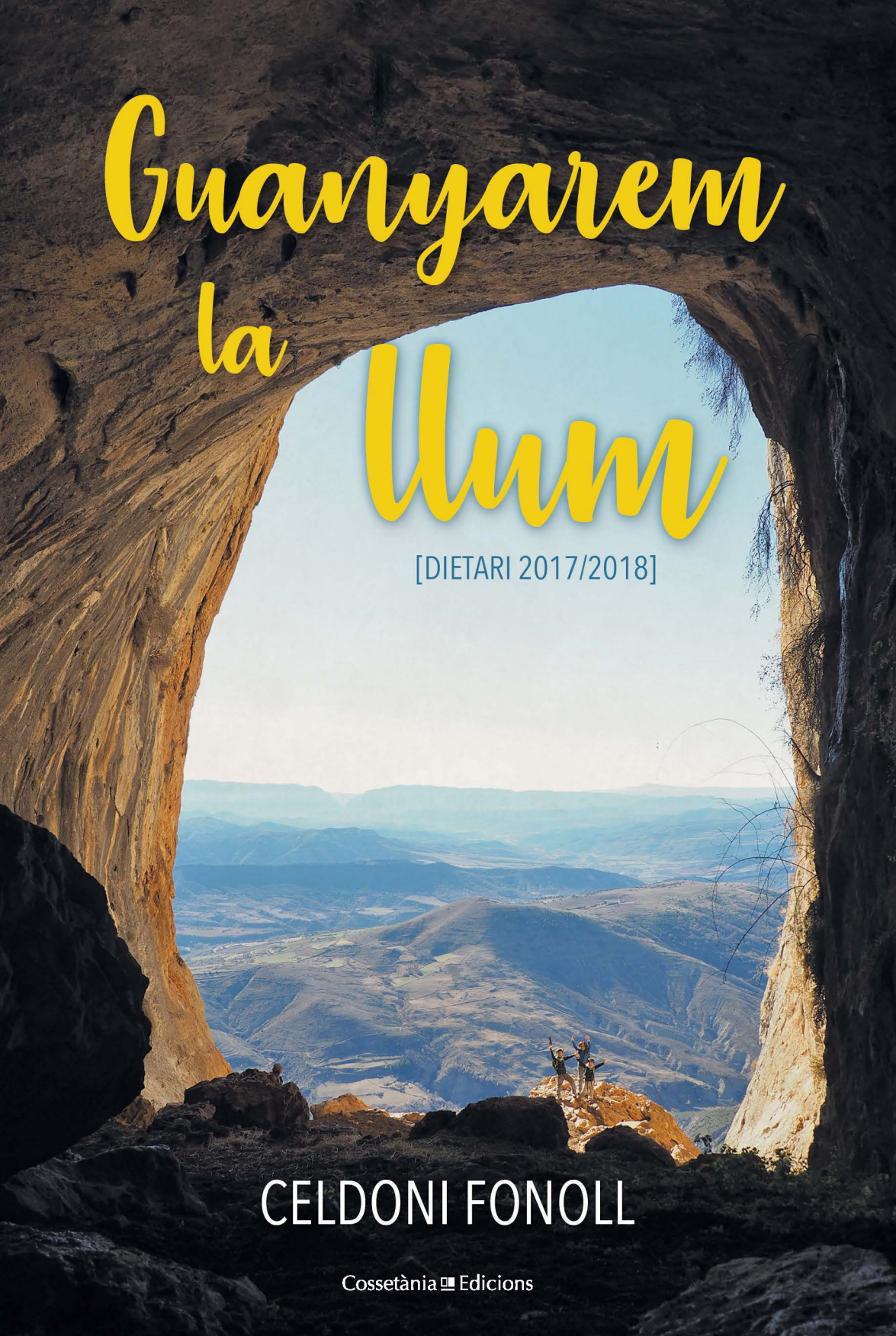




Guanyarem

la

Umm

[DIETARI 2017/2018]

CELDONI FONOLL

Cossetània  Edicions

Col·lecció El Tinter - 158

GUANYAREM LA LLUM

[Dietari 2017/2018]

CELDONI FONOLL

Pròleg de Joan Josep Isern

Cossetània
EDICIONS

Primera edició: octubre del 2019

© Celdoni Fonoll

© Pròleg, Joan Josep Isern

Disseny de la coberta: Georgina Solé

Fotografia de la coberta: Cova del Sanat, serra de Sant Gervàs
(Pallars Jussà). Té la boca d'entrada més gran de Catalunya: 90 x 23 m
(© Isaac Fonoll)

© de l'edició:

9 Grup Editorial

Cossetània Edicions

Carrer de la Violeta, 6 • 43800 Valls

Tel. 977 60 25 91

cossetania@cossetania.com • www.cossetania.com

Disseny i composició: 3 x Tres

Impressió: Romanyà Valls, SA

ISBN: 978-84-9034-875-8

DL T 1032-2019

ÍNDIX

<i>Rauxa amb un bon tros de seny</i> , pròleg de Joan Josep Isern.....	9
ANY 2017.....	13
ANY 2018.....	265

ANEM

*Fora de la cova
guanyarem la llum
i una Terra nova,
lliure de resclum.*

C. F.

RAUXA AMB UN BON TROS DE SENY

Fa quatre anys, arran de la publicació de la segona antologia de les seves cançons, vaig escriure en el meu blog un apunt titulat “Celdoni Fonoll, franc tirador” que començava així: *De vegades tinc la impressió que a Celdoni Fonoll no li hem fet tota la justícia que la seva trajectòria es mereix*. I una mica més endavant hi afegia: *respecto i admiro Celdoni Fonoll per la seva capacitat de fer coses “perquè cal fer-les”, perquè són necessàries deixant de banda si estan de moda o no*.

Quan vaig escriure aquests mots el Celdoni i jo no ens coneixíem personalment. En canvi, amb la seva inseparable Lloll —força tel·lúrica, font de bones vibracions, talent amable—, hi havia tingut un fugaç contacte anys enrere a propòsit d’un concurs cultural de TV3 que es va dir “La caixa sàvia”. (Bé... ara que hi penso, sí que vaig tenir relació amb el Celdoni una tarda de desembre de 1991 en els estudis on enregistrava “Aigua secreta”, el seu sisè disc. Més exactament va ser formant jo part d’un grup d’una trentena de voluntaris que, mobilitzats per l’incansable Ermengol Pasola, vàrem fer els cors d’una cançó titulada “Free Catalonia from Spain”, pensada per orientar els badocs i amenitzar des de la grada els esdeveniments esportius dels Jocs Olímpics barcelonins que s’inaugurarien uns mesos després.)

De fet, la publicació de l’apunt en el meu blog va ajudar a recuperar ràpidament el contacte i pocs dies després, entaulats per celebrar l’amistat naixent, vaig saber que compartíem proximitat de barri i afició a les passejades pel parc Güell. Unes passejades de caire terapèutic (almenys pel que fa al meu cas) en les quals mai no coincidíem ja que jo sóc de mena matinera i ell i la Lloll, en canvi, són d’anar-hi cap al tard. Els artistes, ja se sap...

Aquell mateix dia també vaig saber, gairebé en primícia, que després d'una trentena llarga de llibres i discos publicats, el Celdoni escrivia des de feia uns anys un dietari amb la lloable intenció que no es quedés tancat en un calaix. I així va ser com el setembre del 2016 la bona gent de l'editorial Cossetània va publicar *El caminant del parc* [Dietari 2011/2012] i amb una seqüència de precisió gairebé suïssa el setembre de 2017 vàrem tenir *Gelós de vida* [Dietari 2013/2014], el novembre de 2018 *Amb senyera d'esperança* [Dietari 2015-2016] i ara mateix aquest *Guanyarem la llum* [Dietari 2017/2018], que el lector té a les mans.

Quatre llibres que apleguen vivències personals i col·lectives d'un període singular en la història del país: el que va del 2011 fins avui. Que és tant com dir els anys d'impuls, creixement i consolidació de la consciència ciutadana en favor del dret dels catalans a decidir sobre el nostre futur en relació a l'Estat espanyol. Un període en el qual tots plegats hem evolucionat i, com no podia ser altrament, els dietaris del Celdoni també. Em fixo només en com els titula. El primer parla de passejades pel parc —el necessari pretext al qual tots els que ens dediquem a escriure dietaris ens acoïm per començar— i hi predomina l'observació directa d'ocells, insectes, flors i espècimens humans que transiten pel parc Güell. Un esplèndid conjunt de reflexions enriquit amb la presència dels grans poetes del país —tan coneguts, estimats i divulgats pel nostre home— i les composicions líriques improvisades, la majoria de les vegades, per la contemplació de la Natura.

El títol del segon dietari ens parla de la vida i de com la desitgem de manera quasi goluda. Té tot el sentit perquè en una part de les seves pàgines se'ns descriu una experiència personal dura i complicada que l'amic Fonoll va superar feliçment. El tercer títol parla de senyeres i, sobretot, d'esperança en total sintonia amb aquella recomanació del Mestre Pompeu Fabra que ens exhortava a no abandonar mai ni la tasca ni l'esperança. Abasta el bienni 2015-2016 i qualsevol lector mínimament informat dels excitants avatars del país pot imaginar-se per on van les línies mestres del seu contingut.

I arribem al dietari d'ara, el del bienni 2017-2018. El quart i amb un títol que no es limita a l'esperança brandada com a lema en l'anterior, sinó que ens parla ja directament de guanyar i de

llum. Més de sis-centes pàgines que ens descriuen dia per dia uns anys marcats pels atemptats d'agost a Barcelona i Cambrils, pel referèndum del primer d'octubre, per la declaració en el Parlament de la República Catalana, per la infame aplicació de l'article 155, per les eleccions del desembre i per una sèrie de mots que ja s'han incorporat al nostre vocabulari quotidià: repressió, presó, exili, processaments, resistència... dignitat.

Al llarg d'aquests quatre llibres, que abasten un període de vuit anys, l'autor ha entrat d'una manera profitosa en l'instrument del dietari —que, com qualsevol altre gènere literari, té les seves lleis internes—, de tal manera que, amb la perspectiva del temps, tinc la impressió que aquests textos —i els que, sens dubte, vindran— seran una eina summament útil per entendre el procés d'aquests darrers anys, ja que formen un bloc d'opinions, comentaris, sentiments, vivències personals, referències culturals i accions col·lectives de gran valor documental quan en el futur es vulgui analitzar el període que s'obre el 2011. Un període en el qual Celdoni Fonoll comença caminant, es declara amant de viure, avança amb esperança i guanya la llum. Aquesta alliberadora llum que sent —i som molts els qui compartim amb ell aquesta certesa— molt propera. A tocar.

En una entrevista per a *Mètode*, la magnífica revista científica que s'edita a València, l'amic Celdoni —Fonoll no foll, clarivident—, s'explicava amb uns mots que em semblen una excel·lent descripció de com és ell i com es planteja la seva obra: *Escriu sobre el que em motiva, em deixo portar per impulsos i dèries, per la rauxa amb un bon tros de seny*. Vet aquí, doncs, el compromís formal amb un temps i un país que demana actituds honestes i sense complexos. Impulsos i dèries que motiven. Rauxa i seny.

És, doncs, aquest capteniment de fer les coses perquè cal fer-les i no perquè estiguin de moda, el que al meu parer defineix millor la trajectòria personal i professional de Celdoni Fonoll. Un nom indestruïble —*som indestruïbles, el meu poble i jo*, deia el poeta de Sinera— i exemplar que ja forma part de la història de la reconstrucció cívica, moral i cultural del nostre país.

JOAN JOSEP ISERN
Maig del 2019

ANY 2017

GENER DEL 2017

Diumenge, 1r de gener.

Fred matí lluminós, radiant, bellíssim. Cotxa fumada a la terrasseta.

“El dia no es mou fins a Ninou.” “Per Ninou, un pas de bou.” Ninou, primer dia de l’any.

L’amic Joan Josep Isern, al seu blog “Totxanes, totxos i maons”, fa la llista dels 10 discs del 2016 que li han agradat més, i hi ha *Cançons de natura* al número 10. Petita alegria per encetar l’any.

Telefona l’Isaac i diu que fan *Geronimo Stilton* al Canal 33. Els fillols se’l miren embadalits, però el Pui no les té totes quan hi surt la bruixa. Parlo amb el Pui i li dic que la bruixa és la Lloll que fa teatre, que no tingui por. Resposta seva, com altres vegades: “Vui que vinguit!”

Turistes com ramats de bous al parc Güell. Pugem, amb la Lloll, al mirador de Joan Sales i contemplem el mar i el cel una mica encalitzats a la ratlla de l’horitzó, i Barcelona banyada pel sol. El migdia és fresc.

Al vespre:

*Quan Ninou ja perd l’oremus,
en cel net i vespre fred
s’atansen la Lluna i Venus
damunt el parc del Putget.*

A la nit, tot fent truita per sopar penso en el Joan Coma que el mes passat el van fer anar a Madrid a declarar davant d'un jutge per la frase "Per fer una truita s'han de trencar els ous":

*Per Ninou
trenca l'ou.
Fora el jou,
lliure alou,
país nou!*

Dilluns, 2 de gener.

Ja fa dies que tenim l'anticicló ajaçat damunt nostre. Boira i gebrades terra endins, glaçades nocturnes a tot Catalunya, excepte a la ratlla de la costa. Minves de gener.

Dimarts, 3 de gener.

Enraono per telèfon amb l'Elna del llibre que li hem regalat, *L'aventura de la vida*, d'Eudald Carbonell, amb dibuixos de Pilarín Bayés. Li parlo dels neandertals pacífics que vivien a l'abric Romaní de Capellades; del violent home de Cromanyó, del qual descendeix la humanitat actual, i tot d'una li dic: "Em sembla que t'atabalo." I ella: "No m'atabales, continua!"

Diu el petit Pui: "La Lloïl i el Celdoni vindran amb els Reis!"

Dimecres, 4 de gener.

Fa unes tres setmanes que a la terra ferma de Lleida, la vall de l'Ebre, la Segarra..., hi ha la boira i aquests darrers dies amb gebre. A Calaf, la màxima d'ahir va ser d'un grau sota zero. Feia uns quants anys que no hi havia tanta boira ni hi gebrava tant com enguany. Arran d'això he fet córrer la cançó, que tinc al YouTube, "Mercat de Calaf", amb el dibuix que Cesc, el ninotaire poeta, em va fer per al disc del mateix títol l'any 1990, i escric: "A Calaf, aquests dies hi fa un fred «que pela es cul a ses llebres», tal com diuen a Mallorca. Ves que, al mercat, no s'hi tornin a glaçar les paraules!"

MERCAT DE CALAF

*N'era un matí de mercat,
renouer, fressós, xerraire,
quan lo fred va xuclar l'aire
i va quedar tot glaçat,
glaçades les gargamelles,
les veus i les cantarelles.
Fou lo Mercat de Calaf.*

*Mercat de Calaf
llengües trabucades.
Mercat de Calaf,
Mercal de Cataf,
Merfac de Lacat,
Carcat de Melaf.*

*Gelada restà la parla
fins que vingué lo desglaç,
mes la gent no l'entén pas.
Lo catanyol que ara es parla,
més que es parla, s'escataina:
és lo català-samfaina.
Supermercat de Calaf.*

*Mercat de Calaf,
llengües trabucades...*

*Anys més tard, l'hivern aspriu
gebrà la terra i lo cel
i los mots se van fer gel
fins que los fongué l'estiu.
No desxifren lo bunyol,
car parlaven espanyol.
Hipermercat de Calaf.*

*Mercat de Calaf,
llengües trabucades...*

*La daga crua del fred
pegà nova falconada
i va romandre hivernada
la llengua d'aquell indret.
Quan se fon, hom no entén res,
puix tot hom parla en anglès.
Cash and Carry de Calaf.*

*Mercat de Calaf,
llengües trabucades...*

Lletra: Lo Gaiter del Besòs
Música: Celdoni Fonoll
Arranjament: Manel Camp

I hi explico:

“La tonada que toca la tenora al començament i al final d’aquesta cançó és la cantarella dels antics pellaire pels carrers dels pobles i de les ciutats. A Calaf hi havia un pellaire, i la seva dona, la pellaire, cantava: “La pellaire, dones! Hi ha cap pell de conill?” Hi és en homenatge als vells cants i crides del carrer que, dissortadament, ja s’han perdut.”

El dermatòleg Xavier Gutiérrez Valls m’escrigué arran dels pellaïres:

Celdoni: jo també sóc un pellaire.

Bon any i un petó per a la meua estimada Dolors. (Aclareixo que la Dolors és la Llol.)

Jo:

Ets un pellaire guaridor de pells humanes. M’agrada el teu sentit de l’humor!

Bon any a tu i a la teua elegant dona, i petons de la Llol.

Àlex Susanna:

*Tot plegat, poema, cançó, dibuix i anècdota, boníssim!
Una abraçada pirinenca.*

Jo:

Gràcies, Àlex!

Bon any pirinenc i gelidenc!

Un ciclista anomenat Robert Marchand és considerat l'home esportista més vell del món. Marchand va néixer a Amiens (França) el 1911 i té, doncs, 105 anys. Increïble!

Al cel estritllat del vespre dues llums: la Lluna cornuda i Venus refulgent.

Dijous, 5 de gener.

Després de dies de grisor, de no veure-hi res més enllà del nas, d'humitat, de gebrades, s'ha alçat la boira a la plana i a l'altiplà de Catalunya.

He anat al poble, amb la Lloïl. Reis amb els fillols, gresca i la il·lusió pròpia d'avui.

Aquesta nit ha estat una de les més fredes dels darrers anys: quan hem sortit de Calaf el termòmetre del cotxe marcava 4° sota zero i ha oscil·lat entre 4, 5 i 6° negatius, fins al Bruc, a partir d'allà, -2, -1 i 0°. A Barcelona 6 de positius. Llegeixo que a les comarques del Pirineu i Prepirineu n'han tingut 8, 9 i 13 sota zero.

Divendres, 6 de gener.

TRES REIS D'ORIENT

*Tres reis d'Orient — tres reis caminaven,
la corona d'or — de lliri la barba,
el mantell brodat — d'ocells i de branques.
Diuen que han vingut — de la serralada,
i jo no m'ho crec — que la gent s'enganya.*

*Ben embolicats — dins una nevada,
del cim del cel — han fet la baixada
amb un sarronet — d'esteles de plata.
Tres reis d'Orient — tres reis caminaven,
la corona d'or — de lliri la barba.*

*Passen bandolers — bandolers d'Espanya,
portant ganivets — d'un pam a la faixa.
Maten els tres reis — amb una rialla.
Voreta el camí — els tres reis finaven,
la corona d'or — de lliri la barba.*

*I els grans bandolers — allavors s'esglaien,
que del sarronet — esteles de plata
fent molta claror — cap al cel pujaven,
i que allà d'allà — dins la volta blava,
tres reis d'Orient — tres reis caminaven.*

Josep Sebastià Pons, *Roses i xiprers*

Josep Sebastià Pons (Illa del Riberal, Rosselló 1886-1962), gran poeta oblidat en aquest terror tan oblidadís, és el creador del català literari de la Catalunya Nord. Ja fa anys vaig dir el poema “El llapinot”, de Pons, i el tinc enregistrat en dos discs acompanyat amb la música de la cançó popular canigonenca “Muntanyes regalades”.

Bona anècdota d'ahir. Al Pui li van posar la corona de rei del tortell de Reis i tot d'una se la va treure del cap, la va llançar i va dir: “Jo no vull ser rei!” Clares i contundents paraules dites per un infant la nit de Reis.

Dissabte, 7 de gener.

Es mor, a 92 anys, l'ex-president socialista de Portugal, Mário Soares. Un gran home i un gran polític. El president fa aquest piulet en portuguès:

Carles Puigdemont @KRLS

Triste pela morte de Mário Soares, grande democrata e bom amigo da Catalunha. As minhas condolências ao povo português.

Diumenge, 8 de gener.

A Catalunya hi fa un temps de rigorós hivern. Al centre i est d'Europa hi ha una fortíssima onada de fred siberià. Diuen que a Rússia feia 120 anys que per Nadal no hi feia tant fred. Allà, Nadal és el dia 7 de gener.

M'han visitat a la terrasseta la cotxa i el pit-roig.

Un gran incendi de núvols, que ha projectat una freda, plàcida, efímera llum rogenca a l'estudi, acomiada el dia.

Dilluns, 9 de gener.

Tot caminant pel parc fred, em recito mentalment el poema, que no transcriuré, "De tan senzill no t'agradarà", de Salvador Espriu. L'ànim vola baix com oronell terror.

Dimarts, 10 de gener.

Visió bonica al parc: l'ocell anomenat bruel, el més petit de la nostra moixonada junt amb el reietó. De fet, el bruel i el reietó s'assemblen tant de color i de mida, 9 cm, que sovint són confosos. No n'hi havia vist mai cap. L'he descobert a una mata de margarida groga florida, després ha volat cap a un ullastre, saltava de branqueta en branqueta i de tant en tant volava, a la manera del colibrí, davant de les fulles argentades de l'olivera borda. Tinc versejats aquests dos ocells de la família dels sílvids:

BRUEL
(Regulus ignicapillus)

*Des del mar fins a muntanya
joguineja el reientí,
coronat, i menudíssim
com en Perot Marrasquí.*

Altres noms populars del bruel: passaforadí, rupitet (Illes Balears), safranet (País Valencià), fredeluc, reientí, reietó, rei petit.

REIETÓ
(Regulus regulus)

*Coronat reietó,
verd-groguenc, saltador,
de branca i branquilló
l'acròbata millor.*

*Petitíssim moixó,
refresca'm la il·lusió
amb la teva cançó
de rara resplendor.*

*Refila, reietó,
incansable cantor,
que em sotja la tristor
darrere el finestró.*

Altres noms populars del reietó: passaforadí, rupitet (Illes Balears), safraner, safraneret, safranet (País Valencià), reientí.

Així com aquests dos ocells es poden confondre de tan semblants que són, tal com ja he dit, també els noms populars de l'un i de l'altre es confonen i es barregen.

A la Guilleria l'anomenen reietó o fredeluc. Baixa de les muntanyes quan ha de nevar, i els pagesos, al veure'l, diuen: "He vist el reientí. Tindrem neu o fred."

Jacint Verdaguer, "El reientí", *Què diuen los aucells?*

Perot Marrasquí. *Un marrequet [...] que no era pas més gros que el dit petit d'una criatura.*

Carles Riba, *Les aventures d'en Perot Marrasquí*

Dimecres, 11 de gener.

Un xoriguer volava amb parsimònia sotjadora damunt els arbres del parc, i no s'hi veia ni sentia cap ocell petit. Tots eren amagats. Al bosquet dels afores, reunió de garses manifasseres: “xac-sac-sac-sac-xac”.

Un ciclista ha estat a punt d'atropellar-me en un pas zebra. Sort que m'he aturat! La bicicleta és un vehicle i hi ha massa ciclistes incívics que no ho saben o no ho volen saber.

Feia més de mig any que no em tallava els cabells i gairebé m'arribaven a l'espatlla. Avui hem anat amb la Lloï, que sempre els porta curts, a “esquilar-nos” a la perruqueria Santos, on va ella des de fa anys i on va força gent del món del teatre, com Josep M. Flotats. És al carrer, de fet carreró, de Bertrellans, al barri Gòtic de Barcelona. Llegeixo que Ferran de Bertrellans (o Vertrallans) va ser un prohoms i ciutadà honrat barceloní del segle XIV.

Dijous, 12 de gener.

El parc és assolellat i l'aire tebi. Un eixerit tallarol capnegre travessa el camí i vola de l'aladern al xiprer.

Com un decorat antic i autèntic de l'infern d'*Els Pastorets* és l'ocàs d'avui: flamíger, fosc, rogent.

La clara Lluna plena de gener regna al firmament i Orió mig planta cara a la freda lluminositat lunar.

Divendres, 13 de gener.

Un pinsà femella pica per terra al parc com si anunciés la fredorada que els de l'oratge diuen que s'atansa.

Una nota diu que la setmana que ve la vegetació del parc serà tractada amb Fastac. Aquest producte és un plaguicida agrotòxic perillós per a la salut de les persones. A veure si tot pensant-nos que anem a fer salut al parc Güell el que fem és intoxicar-nos-hi. Fastac? Fàstic, batllessa!

Amb el magnat boig que d'avui en vuit faran president dels Estats Units, el món pot anar de pet a la catàstrofe. Repugnància i pànic!

Dissabte, 14 de gener.

Missatge al mòbil. Parla el fillol Gerber educadament i amb veu clara: "Que vindreu, Celdoni i Lloï, si us plau?" Amb aquest bon parlar, forçosament hem d'anar-hi.

A l'horabaixa partim cap a Calaf. Els Fonoll Bertran i els Fonoll Colell sopem a La Pala, de Sant Pere Sallavinera, on feia massa temps que no hi anàvem. En total som set: quatre ganàpies i tres marrecs. La mestressa Maria Antònia es mostra amable, eficient i tocada d'erotisme, com sempre, i també com sempre, jo no em quedo pas enrere en això de la voluptuositat.

Fem gresca amb els fillols, gresca controlada perquè el restaurant és prou ple i no s'ha de molestar l'altra gent. El Pui porta un petit mamut de peluix i diu: "És un mamut de la prehistòria", i no para de cantar "Les mans enllaçades...", el començament d'una sardana que es canta als *Pastorets*. Al restaurant hi ha un "menú d'*Els Pastorets*", i l'Elna i el Pui demanen el plat del dimoni: trinxat amb botifarra negra, cansalada i dues banyes de pebrot vermell escalivat. La Lloï demana les calderes d'en Pere Botero: escudella amb pilota i cigronets de l'Alta Anoia. Els altres passem del menú pastorívol i demanem les coses de sempre. La bona vetllada s'allarga fins a mitjanit.

A la tornada cap a Barcelona, el termòmetre del cotxe marca algun grau sota zero bona part del camí.

Diumenge, 15 de gener.

El dia és fred i transparent. Amb la Lloïl hem pujat fins al mirador de Joan Sales, al parc, i des de l'altura hem contemplat Barcelona, avui impol·luta, i el contrast del blau clar del cel i el vigorós del mar. Blaus de pau.

Enraonava amb l'Isaac per telèfon i tot d'una sento la veu del petit Pui, que el març vinent farà tres anys, que crida: “Hola, Cel·doni Fonoll! Adéu!” Mai fins avui no m'havia dit el cognom, que també és el seu.

Diuen que demà serà aquell dia que és el més trist, el “Blue Monday”, i això passa cada tercer dilluns de l'any. Avui és el segon diumenge d'enguany i no estic pas gens alegre. Potser ja he avançat la “festa” de demà.

Dilluns, 16 de gener.

“Blue Monday”, que per a mi no és ni més alegre ni més trist que altres dilluns.

L'amiga Núria Ferran m'envia una fotografia de Reis de la seva filla Queralt amb una viola, l'instrument que estudia, i jo li trameto la tornada d'aquesta cançó popular catalana que cantava l'enyorat Xesco Boix:

*Sona viola, sona,
sona lo so cortès;
mira que ballen dames,
dames i cavallers.*

Al parc:

MARGARIDA GROGA AMB ABELLA

*Groga margarida,
reina de l'hivern,
una abella et liba
nèctar fredorenc.*

Amb la Lloï anem a la conferència del president Puigdemont al teatre Romea. Serè, convençut, positiu, engrescador. Quatre frases caçades al vol:

“El 9-N és un dels moments més honorables que hem fet com a país. Va ser una jornada de dignitat nacional.”

“Tenim enfront un estat molt poderós, però tenim una eina que molts no tenen: l'acompanyament de la societat.”

“El 2017 és l'any! És l'any que acaba el procés i comença una era. L'era d'una Catalunya més lliure, més pròspera i solidària.”

En acabar l'acte l'hem felicitat i hi hem parlat breument. El president ha dit que a les seves filles els agradava la Bruixa Stria que feia la Lloï al *Geronimo Stilton*.

Hi hem anat amb els bons amics Maria Dolors Vinyoles i Jordi Moral, i hem saludat prou gent coneguda.

Dimarts, 17 de gener.

Sant Antoni del porquet. Celebracions a molts llocs dels nostres Països.

La bona amiga escriptora Isabel-Clara Simó, que ha sortit diverses vegades al dietari, ha estat guardonada amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, i diu: “He estimat bojaument els Països Catalans i ara me'n sent corresposta.”

—L'enhorabona, clara Isabel!

Dimecres, 18 de gener.

Setmana dels barbutos en tota regla. El matí més gèlid dels darrers 5 anys. Temperatures mínimes: Alcoi -1 °C. Barcelona (Observatori Fabra) -1. Das -21,6. Girona -8,1. Igualada -5. Manresa -7. Prades -13. Puigcerdà -15,4. Torà -11. Morella -6. Palma 3. Manacor 1. València 1. Ordino -15. Perpinyà -1.

Dijous, 19 de gener.

El fred ha portat més pinsans al parc.

Divendres, 20 de gener.

Sant Sebastià barbamec.

Em llevo d'hora per anar a participar, amb la Lloï, a l'homenatge a Joan Oliver (Pere Quart), a Sant Llorenç Savall. Acte presidit per Carles Puigdemont. S'havia de fer a l'aire lliure i finalment han decidit de fer-lo en un local tancat. Jo els vaig insistir prou de no fer-lo a fora amb el fred que fa aquests dies, però finalment ha estat Presidència de la Generalitat qui els ha demanat de traslladar-lo a un local en condicions, i s'ha fet a la sala d'actes de l'ajuntament.

Als Estats Units se'n va Obama, un bon president, i hi entra Trump, fatxenda, demagog, grotesc, el president que pot ser el més dolent i perillós de la història. S'ha voltat de multimilionaris, extremistes i militars. Por a Amèrica, por al món.

Tarda de fred físic i anímic. "Quin fred al cor, camarada!", diu un vers de Pere Quart. Tinc una sensació agredolça de l'actuació del matí a Sant Llorenç Savall. La Lloï ho ha fet molt bé i jo a mitges. No m'agrada actuar als matins. En Bernat, un xicot amable del Consell Comarcal del Vallès Occidental, ens ha portat a Sant Llorenç i ens ha tornat a Barcelona amb cotxe. A la tornada, han vingut amb nosaltres la Sílvia, filla del poeta, i la néta Alba, que ara és a la quarantena, i a qui Joan Oliver va dedicar uns versos

tendríssims quan va fer 12 anys. Els vaig musicar ja fa temps, els tinc enregistrats en disc i són al YouTube —darrerament han estat inclosos al disc col·lectiu en homenatge a Pere Quart, *Encara som a la trinxera*— i els hem cantat amb la Lloïl a l'acte de Sant Llorenç:

ALBA

A la meva néta Alba, que ha fet dotze anys.

*L'alba se t'acaba,
Alba, criatura!
I arriba ben blava
i encara tan pura
l'aurora segura!
I el temps que comença
a fer una donzella
que es mira i que pensa:
"Em veig alta i bella!
Quina meravella!"
I de mica en mica
el seny es desperta
i un poc et capfica
l'esperança incerta
d'una vida rica;
i et sents més experta
davant moltes coses
que abans no entenies:
vénen alegries
i a vegades noses...
I passen els dies
i uns anys... I ja goses
aclarir sospites:
l'amor i les penes
—que ignoren les nenes
encara petites...
Fins que en hora bona
diràs, optimista
i potser un xic trista:
"Ja sóc una dona."*

A més d’“Alba”, jo hi he recitat “La solució de l’il·lús” i “Corrandes d’exili”. Amb la Lloïl hem llegit “Setze Jutges”, i ella hi ha llegit fragments del *Bestiari*, i aquesta quarteta del llibre *Poesia empírica*:

BEL CANTO

*Diva
Caldria fer anar la llima
una estona més que bona
per tal que una prima donna
fos també una dona prima.*

Dissabte, 21 de gener.

Francesc-Marc Álvaro @fmarcalvaro

Algú també va dir com Trump, en assumir el càrrec, que el poble arribava —finalment— a les institucions. Va passar aquí. Sabeu qui és?

Resposta: —Sí. Frau Colau.

Un “caçador” ha mort dos agents rurals a Aspa, el Segrià. He escrit caçador entre cometes perquè en realitat el tal caçador és un ultra espanyolista que vomita odi a les xarxes socials contra els catalans. Es veu que els agents li han dit “Bon dia!”, i els ha disparat mortalment. Esgarrifós! Que la justícia caigui sobre aquest criminal.

Diumenge, 22 de gener.

Hem caminat amb la Lloïl pel parc, però ens n’han tret el plugim i el vent de gregal que feia augmentar força la sensació de fredor, un vent que aquests dies provoca un fort temporal marítim amb grans destrosses al litoral.

Dilluns, 23 de gener.

Em ve un haikú arran de la pluja d’avui:

*El dia plora.
Les hores regalimen
tristesa lenta.*

Dimarts, 24 de gener.

Avui hem estat presents a Europa i hem ofert la millor cara. Tres grans veus, Puigdemont, Junqueras, Romeva, han parlat de Catalunya i del procés, en català, anglès, espanyol i francès a Brussel·les, a la sala més gran del Parlament europeu, atapeïda de gent. Emoció. No havia passat mai una cosa així. El president s'ha compromès a fer el referèndum i n'ha demanat la implicació d'Europa. Gran ovació en acabar l'acte. Els estats europeus ens escoltaran?

Dimecres, 25 de gener.

Nevades de mitja Catalunya en amunt.

Dijous, 26 de gener.

Darrerament han entrat a casa tres llibres gruixuts: el *Cançonner*, de Petrarca; *William Shakespeare. Tria d'obres*, tots dos traduïts per Miquel DescLOT, i *El cavaller Floïd. Biografia de Joan B. Cendrós*, escrit per Genís Sinca. Ja tinc teca per a una temporada.

Joan Baptista Cendrós va ser un dels fundadors d'Òmnium Cultural, gran mecenes, activista cultural, financer, editor i patrocinador de moltíssimes activitats a favor de Catalunya, de la llengua i de la cultura catalanes.

Una cotxa fumada ens mira des de sota un cotxe quan arribem al parc per on hem caminat, la Llol i jo, amb una fresca suau, agradable, assolellada. El groc hi domina: dues mimoses atapeïdes d'or, mates de margarides grogues, coronil·les glauques esquitxades del groc de les flors que s'hi insinuen. Els marfulls hi pinten clapes blanquinoses. Ho resumeixo en una quarteta:

*Hi ha una cotxa sota un cotxe
a l'entrada del parc Güell
on la claror es mig descotxa:
mimosa, marfull, solell.*

Parlo una bona estona per telèfon amb la Montserrat Oller, de Valls, dona del Jordi Ferré, el meu editor, i em diu que té un limfoma, el càncer que vaig tenir jo. M'entristeixo, però de seguida li dic que el limfoma té un bon pronòstic i que, per l'experiència que en tinc, puc pensar que tot anirà bé. Ho desitjo amb tota l'ànima!

Divendres, 27 de gener.

El dia és fosc i la pluja amara bona part dels Països Catalans. Al Pirineu hi ha un bon tou de neu.

La Montserrat Forcada em diu que ha caigut un llamp a l'institut de Molins de Rei on fa de professora. Quin ensurt! Ningú no ha pres mal, però han petat tots els aparells elèctrics.

Arnaldo Otegi, a l'Ateneu Barcelonès: “L'Estat espanyol només té una esperança: que vosaltres no arribeu a acords.” “La pau i la democràcia per a l'Estat espanyol són una tragèdia.” “L'Estat és molt rancorós, per tant val més que guanyeu.”

Dissabte, 28 de gener.

La CUP dona un “sí condicional” al pressupost: ho farà amb 2 vots a favor i 8 abstencions. Quim Arrufat: “És un sí condicional: si al setembre no hi ha referèndum, retirarem el suport al govern.”

—Benvingut aquest sí estantís, però amb vosaltres, Arrufat, arrufo el nas.

Sigui com sigui, comença el tram final cap a la independència. Cal que estiguem atents i que siguem decidits i valents.

Manifestació, que acaba a Barcelona, de pagesos amb tractors per la dignitat de la pagesia. Visca el pagès i la terra!

Emoció total al Palau de la Música Catalana en el concert de Salvador Brotons sobre Ramon Llull. El text grinyolava, però la música d'en Brotons era exuberant, arrelada a la tradició musical catalana i projectada cap al futur amb amor rotund. I veure dirigir en Salvador és tot un espectacle. Porta la música a la sang, és home-música! Després del bis, s'ha sentit un crit potent de "Visca Catalunya!", i la veu s'assemblava a la d'un tal Celdoni Fonoll. Bona part del públic ha contestat: "Lliure!" Després del concert hem fet un mos en Brotons, la seva dona, la Melissa, la Lloïl i jo, i hem parlat amicalment, efusivament.

Diumenge, 29 de gener.

Al parc, xiulets allargassats d'estornells i algun ametller bord amb flors blanques i rosades.

Dilluns, 30 de gener.

He revisat tres vegades l'any 2013 del segon volum del dietari que es titularà *Gelós de vida [Dietari 2013/2014]*. Després de la tercera revisió, ha estat decisiva la feina de la Lloïl que se l'ha llegit de dalt a baix anotant les errades. Quina dona! Ara començaré la tercera revisió del 2014, però la definitiva és quan hi passa la Lloïl, tot i que fins que no es publiqui hi aniré fent petites correccions.

Dimarts, 31 de gener.

El boig Trump destrueix el que va construir Obama. Defensa la tortura i impedeix l'entrada de ciutadans de set estats àrabs als Estats Units. Sempre fa cara d'emprenyat, no riu mai. Tampoc no riuen mai el president rus, Putin, i el de Turquia, Erdogan. El món està en perill amb aquests boigs.

M'he apuntat a la manifestació de dilluns que ve, dia 6, en suport de Mas, Ortega i Rigau, a 1/4 de 9 del matí davant dels jutjats. Hora intempestiva per a mi, però hi seré com un clau.

Amb temps bonancenc se'n va aquest gener de vent, boira, sol, pluja, glaçades, neu i “fred molt greu”. El més fred dels darrers anys.

“Briel”. *Veus d'ocells/Bells ocells*. Bellaterra: Lynx Edicions, 2011.
“Reietó”. *60 ocells*. Bellaterra: Lynx Edicions, 2002.